

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Gnoti Seautón, Sive Arnoldi Geulincs Ethica

Geulincx, Arnold

Lugd. Batav., MDCLXXV

§. 10. Adoratio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48728)

Est itaque aliquis Pater nostram, Creator mundi, Dominus necis, Ineffabilis in omnibus his operibus.

§. 10. Adoratio.

Adorationem hic generaliter sumimus pro quovis cultu Divino, quem Christiani Latriam vocant: nasciturque ejus Obligatio ex Inspectione Dei: sicut enim cum nos ipsos inspeximus, oritur mox Obligatio nos ipsos deserendi: sic contra cum Deum inspeximus, oritur mox Obligatio illum amplectendi: qui amplexus in his fere quatuor versatur, Adoratione speciatim dicta, Devotione, precibus & gratiarum actione.

Adoratio naturaliter suboritur nobis cum videmus aliquem præstare ea & efficere, quæ præclara sunt & bona, atque ita ingeniose inventa, ut modum quo ista fiant, percipere vix aut ne vix quidem valeamus. Sic Barbari adorant Mathematicos nostros, dum Eclipses prædicunt, aut Horologia & arte Staticâ confecta Automata, illis ostendunt, unde in Adoratione hæc interveniunt; Primo laus, quia præclarum est opus: Secundo, admiratio, & defixus quidam Stupor, cum Ra-
tionem

tionem & modum non intelligunt, quo opus illud paratum sit. Tertio, Agnitio dignitatis, qua opifices illos se digniores esse fatentur, utpote qui sapientiores sint, in quo est manifesta dignitas. Quarto submissio profunda, qua se utpote ignorantes, longe inferiores opificibus illis ducunt.

Ex quo clare patet Adorationem summam erga Deum adhibendam esse, nam & optima sunt atque præclarissima, quæ fecit, tum in nobis, tum in utroque mundo condendo (ideoque summa laude dignissimus hic est Deus) & modum penitus ignoramus, imo intelligimus nos illum nunquam posse capere, quod in Barbaris illis, de quibus mox dicebamus non habet locum (ideoque admirabilis atque stupendus supra omnem modum est Deus) & sapientia ejus maxime elucet in istis condendis, imo Sapientia incredibilis (agnoscendus igitur est dignissimus) & ignorantia nostra non minus manifesta nobis est (ideoque adhibenda Deo submissio nostrum, quam cogitari potest profundissima) & in his quatuor, quam Deo debemus, Adoratio absolvi videtur.

Devotio vero est servitus Dei, qua uni illi servire volumus: & ejuratis nobis, ei soli

soli sacramentum dicimus : unde est quasi
 Terminus ad quem (ut Scholæ loquun-
 tur) Humilitatis : Humilitate enim à no-
 bismet ipsis abimus, Devotione ad Deum
 imus. Et nota Devotionem hic aliter ca-
 pi, quam vulgo solet. Hi enim scil. vul-
 gus intelligunt tenerum illum affectum,
 quo perfundi solent boni dum rebus divi-
 nis vacant, de quo Tract. 1. sub initio
 diximus.

Tertiam Patriæ partem constituunt
 Preces : oriturque earum Obligatio ex
 agnitione aliarum Obligationum nobis
 impositarum, simulque impotentæ cu-
 jusdam nostræ ; Potentiæ vero & Bo-
 nitatis Divinæ, qua videmus eum posse
 & velle etiam nobis dare ut Obliga-
 tionibus nostris pares aliquatenus si-
 mus. Unde Deus ob nullam aliam cau-
 sam usquam est rogandus, quam ut exse-
 quamur Obligationes, quas ipse nobis me-
 diante Ratione seu lege suâ injunxit : non
 licet enim petere, quod non licet velle :
 nullum autem bonum nobis qua tale, seu
 sibi stando, nec aliud quoquam illud refe-
 rendo appetere aut velle nobis licet (ut
 Tract. 1. sæpius demonstratum est) equi-
 dem in præclarâ illâ precatiuncula, quam
 Christiani *Dominicam* vocant nihil aliud
 peten-

petendum proponitur, nisi quod ad Obligationes nostras pertinet: quod & per se patet, & pluribus, si quid forte dubii cuiuspiam sit, demonstraremus, si ea res fori nostri esset.

Gratiarum actio tandem duas amplectitur agnoscitque causas: nam Deo gratiæ agenda sunt, propter Obligationes impletas (quam causam etiam preces agnoscunt; sed eo discrimine, quod hæc ad implendas Obligationes, hæc ad impletas referatur) & quia quædam, imo infinita bona, jucunda, delectabilia, quæ res secundas ante vocavimus, nobis elargitus sit Deus (& hæc causa in preces non quadrat: Deus enim non est rogandus, ut res secundas quæ tales nobis impartiat,) gratiæ agenda sunt.

Hæc igitur sunt quatuor partes Latriæ, quarum quidem priores duæ oriuntur ex Inspectione Dei, quatenus auctor noster est: Tertia quatenus legislator, & quarta denique quatenus præmiator noster est, cum legem ejus impleverimus. Et sicut præcipua pars Pietatis non est Inspectio Dei, sed cultus, atque illa propter hunc tantum expetitur.